

OKO FEB 15 1965

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS



No. 7 Mailing at Special Rate of Postage provided for at of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 New York, N. Y. 10001, Vasario-February 12, 1965 Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 56 METAI

Vasario 16-toji Testiprina Jėgas Lietuvos Laisvei Atgauti

LIETUVA KELSIS IR JI BUS LAISVA

MINTYS MININT VASARIO SEŠIOLIKTĄJĄ

Rašo POVILAS P. DARGIS, SLA Prezidentas

Šiąją Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 47 metų sukaktį, švenčiame tautos priepaaidos metais, kada nuožiūri sovietinė okupacija siaučia musų senoje tėvynėje. Ten broliai ir sesės, prieš persekiojami, tik tytomis ir mintimis gali prisiminti, kad Lietuva buvo laisva, kaip ji džiaugėsi iškovota nepriklausomybe ir atkurta valstybe. Tie laikai dar veik musų visų yra atmintyje ir šviečia kaip saulės spindulys gaivindamas musų širdis ir žadindamas laisvės troškimą. Ir ištikrųjų, laisvė yra kiekvienos tautos jos gyvybės šaltiniu.

Tik laisva tauta, turinti nepriklausomybę ir savo valstybę, gali pilnai augti ir bręsti tautiniai, kultūriniai, tvirtėti ekonominiai ir siekti naujų laimėjimų. Kitaip sakant, savarankiška valstybė yra pagrindinė sąlyga tautai į geresnį gyvenimą ir klestėjimą.

Musų tautos kova už laisvę yra sena. Daugiau kaip šimtmetis kovojome su caristine priepaaida, o štai šiemet sukanka 25 metai sovietinės vergijos. Reikiška, tiek pat metų musų kovos su šių dienų Lietuvos okupantu.

Štai, okupantas tą sukaktį rengiasi minėti kaip kokį "išvadavimą", bet tai tėra tik pasityčiojimas iš vergaujančios tautos. Todėl mes, čia laisvėje gyvenantieji, minėsim tik tragišką ir liudną, o kartu ir nuožmios kovos 25 metų sukaktį.

Tas ketvirtadalis šimtmečio pareikalavo iš musų tautos didelių ir kruvinių aukų. Tik prisiminkim nukankintus kalėjimuose, masinius trėmimus, žuvusius partizanus, ištėriotas ir sudegintas sodybas, atimtus ukius, išdraskytą valstybę, tautos kurybos ir istorijos klastojimą! Musų tautos nuostoliai yra milžiniški ir kancios nežmoniškios.

Vergaujantieji broliai tėvynėje taip pat kovoja, tačiau jų laisvė suvaržyta ir jie negali pareikšti savo reikalavimų. Todėl jie deda didelis viltis į mus, Amerikos lietuvius, senus kovotojus. Visa Amerikos lietuvių veikla yra tampa susijusi su kova už Lietuvą. Jie daug dirbo ir padarė savo tautai. Atsiminkim anuos senuosius laikus, kada buvo kovojama už savo spaudą. Ypač svarbi Amerikos lietuvių veikla Pirmo ir Antro pasaulinio karo laikotarpiais. Jie atliko milžiniškus darbus, nesigailėjo sunkiai uždirbto dolerio ir stambiomis lėšomis bei darbais rėmė tautos pastangas laisvei atgauti, o vėliau — valstybei atstatyti.

Kai pasklido garsas, kad karas yra vedamas dėl tautų apsisprendimo teisės ir laisvės, tai apie 30,000 Amerikos lietuvių įstojo savanoriais į Amerikos kariuomenę ir visi

jautėsi, kad jie kovoja dėl Lietuvos laisvės. Tai buvo gražūs Amerikos lietuvių patriotizmo pademonstravimas ir tas jų neapvylė. Lietuva, kaip ir kitos tautos, pasinaudojo apsisprendimo teise ir paskelbė savo valstybės atstatymą.

Toliau Amerikos lietuvių sujudo šaukti seimus ir siūsti delegacijas pas JAV prezidentą Wilson, kuris pažadėjo rėmti Lietuvos nepriklausomybę. Washingtone pradėjo veikti Amerikos Lietuvių Tarybos Komitetas. Jis suorganizavo pirmą atstovybę ir nusiuntė savo delegaciją į taikos konferenciją Versalyje.

Delegacija siuntinėjo svetimoms valstybėms plačius memorandumus, juos garsino Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos spaudoje. Reikėjo iškelti ir pasakyti pasauliui, kas ta Lietuva, kad ji yra tauta ir turi teisę į laisvę. Tas visas darbas reikalavo stambių lėšų ir jas sudėjo ne kas kitas, kaip Amerikos lietuvių darbininkai, senieji ateiviai, kurių širdyse plakė meilė Lietuvai, senajai tėvynėi.

Toliau buvo išrupinta atgimstančiai Lietuvai Amerikos vyriausybės parama maistu ir ginklais, išgauta Lietuvos vieno milijono dolerių paskola, išpirkta Lietuvos paskolos bonų veik už du milijonus dolerių. Buvo surinkta milijonas parašų, kad Amerikos vyriausybė pripažintų Lietuvos valstybę de jure.

Amerikos lietuvių parėmė Lietuvą ekonominiai, gynė ją sunkiais momentais, užtarė ir drąsino kai reikėjo Lietuvai ginti savo teises bei kovoti su priešais, kurių niekad netrūko ir kurie norėjo Lietuvą paglemžti. Tai tikri faktai apie Amerikos lietuvių darbus, kuriuos dar daugelis atsimename ir kuriuos mini Lietuvos istorija, kaip gražius musų užjūrio brolių nepamirštamus žygius.

Nemažiau reikšminga yra Amerikos lietuvių veikla ir laike pastarųjų pasaulinio karo. Visi žinom, kai dar karui vykstant Amerikos lietuvių pradėjo rūpintis Lietuvos ir jos gyventojų likimu. Sovietams pagrobus Lietuvą, Amerikos lietuvių delegacija lankėsi pas prez. Rooseveltą, kuris pareiškė, jog Lietuvos Nepriklausomybė nesanti panaikinta, o tik laikinai nuslopinta ir Amerika dėsianti pastūn-garvę atsteigti Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų nepriklausomybę.

Panašiai pasakė ir JAV Valstybės departamento pareigūnas Sumner Welles pareiškdamas, kad Amerika negali pripažinti sovietų Rusijos smurto, kurį ji atliko Lietuvos atžvilgiu. Tie pareiškimai turi didelės politinės reikšmės. Tuo principu ir šiandien vadovaujasi Amerikos vyriausybė, tą politinį principą pakartojo

PRADEDAMAS SLA 80 METŲ VAJUS

Brangūs SLA Kuopų ir Apskričių Veikėjai:

Prisiartinio SLA 80 metų sukaktis ir, naują Vajų pradėdami, Vasario 16 dieną, ji pavadiname SLA 80 METŲ VAJUS.

Nuoširdžiai prašome broliškos kooperacijos ir tradicinio pasiaukojimo lietuvių labui, kokį parodė musų pirmtakumai, padariusieji SLA didžiausia lietuvių fraternaline, patriotine organizacija. Pradėkim darbą dabar, nes nauji nariai įskaitomi busimam Vajui.

Vajus bus sekmingas, jei parinksit pačius darbščiausius organizatorius. Kiekvienam Organizatoriui išpildyk Registracijos lapą, kad žinotų, kas dirbs Vajaus darbą.

Ypatingai susirupinkim jaunimu. Pirmiausia, siulykit reguliaries apdraudas, kad jaunuoliai turėtų lėšas mokslui ir gyvenimo pradžiai. Arba pasiulykit pigią Term. apdraudą — už \$3.00 metiniui mokesėju — \$1,000.00 apdraudos. Atidarykim jaunimui duris į SLA, nes tai musų ateitis.

Kiekviena kuopa šiemet būtinai turi išpildyti Oficialią Pranešimą, nurodant prie kiekvieno adreso ZIP CODE numerį, nes to reikalauja paštas, svarbu ir mums greičiau gauti laiškus.

Gaunate Vajaus leidinius ir Aplikacijas, kam reikia daugiau, praneškite. Kviečiame visus į vieningą darbą ir linkime geriausio pasisekimo.

DEAR MEMBER:

Starting Feb. 16, 1965 — Lithuanian Alliance of America begins a new membership drive, in commemoration of 80 years of progress and existence.

For many years we have provided specialized service for our fraternal society and its members, also the best protection for the entire family.

We have many dedicated members, who at the turn of the century willingly and wholeheartedly devoted their spare time to help this organization to its present enviable place among fraternal societies.

We therefore welcome all members to help make this an outstanding drive, by inviting our relatives and friends to join our many types of life insurance.

Now is the time to interest our younger generation so that they continue participating with their forebears.

Besides Whole-Fife, Twenty-Payment Life and Endowment insurance, we are offering a special Juvenile Term. Insurance up to age 16 for a premium of only \$3.00 annually. This low rate form of Term Insurance would not create any hardship to the average family, and its protection means security.

We have a "job worth doing" after 80 years of progress, working together applying new thoughts and new ideas, lets start another memorable year furthering this progress. LETS GO!

FRATERNALLY

P. P. Dargis, S. Gegužis, B. Pivaronas, N. Gugis
SLA President, Vice-Pres., Secretary, Treasurer

E. Mikuzis, S. Bredes, Jr., Dr. S. Biezis
Trustee, Trustee, Med. Examiner

buvę prezidentai — Truman, Eisenhower ir Kennedy. Už tai mes dar ir dabar turim Nepriklausomos Lietuvos atstovybę Washingtone, nežiurint sovietų didelių pastangų ją panaikinti. Manau, kad atsiradus tinkamoms sąlygoms ir palankiam momentui, Amerika savo žodį tesės ir padės atsteigti Lietuvos Nepriklausomybę.

Kitas svarbus žygis buvo Amerikos Lietuvių Tarybos suorganizavimas. Šis tarpšovinis veiksnys atkakliai kovoją ir rūpinasi netik lėšų tekimu Lietuvos laisvinimo rei-

kalams, bet budi ir daro pastangas Lietuvai atstatyti. Nemaža ALTA prisidėjo ir sovietų kėsams sulaikyti siekiant jiems išgauti Lietuvos pavergimo tarptautinį pripažinimą.

Taigi, Amerikos lietuvių buvo ir lieka pagrindinis frontas, kuris kovojo anksčiau ir tebekovoja dabar už savo tautą. Amerika, kaip didelių laisvių šalis, kur nekludomai pavergtų tautų gyven-tojai gali vesti kovą už savo (Keliama į 3 pusl.)

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Sovietų valdžia pakvietė Japonijos ministrų pirmininką Eisaku Sato atsilankyti į Sov. Rusiją.

Vak. Vokietija pardavė Izraeliui 200 amerikietiškių šarvuotųjų, penkis vokiškus greitlaivius, tam tikrą skaičių kovos lėktuvų ir kitokių ginklų bei karinių reikmenų.

Sovietai susirupinę gripo epidemija, kuri siaučia Rusijoje, ypač Leningrade, kur per vieną dieną gydytojai turėjo suteikti pagalbą 40,000 pacientų. Patariama vengti žmonių susikimšimo, nelankyti teatro ir t.t. Sunku patarimų laikytis, kada sovietų miestuose į vieną butą buna sugrasta kelios šeimos. Maskvoje epidemija iškilo sausio 18 d. Susirgo apie 100,000 žmonių.

Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Maurice Couve de Murville vasario 17 d. atvyksta į Washingtoną pasitarti su sekr. Dean Rusk. Galimas dalykas, kad jis matysis ir su prez. Johnsonu. 1963 m. Couve de Murville lankėsi Amerikoje ir buvo priimtas prez. Kennedy.

Prez. Johnson pareiškė, kad jis tikisi, jog dar 1965 m. galės aplankyti Sov. Rusiją. Taip pat manęs, kad dar prieš šių metų pabaigą Amerikoje lankysis naujieji Kremliaus vadai.

105 kadetai turėjo apiešti oro laivyno akademią ryšium su skandalu, kuris kilo, kai išryškėjo egzaminų dokumentų išvogimas ir jų pardavinėjimas.

Zuvo 86 asmenų, kai praejusios savaitės pabaigoje sprogo Cūlės keleivinis lėktuvas, atsimušęs į Andų kalnų viršūnę, 11,700 pėdų aukštie.

Vengrai 1956 m. sukilime Budapeste nuvertė Stalino paminklą. Dabar toj vietoj statoma Lenino statula. Vengrai mano, kad ir šio komunistų stabo likimais bus tas pats.

1,000 Indijos jaunuolių studijuoja įvairius mokslus Amerikoje. Tuo keturtukstantųjų yra inžinierius, pakviestas iš Madras miesto savo studijom.

JAV aukso atsargos praėjusių metų sumažėjo 100 milijonų dolerių ir dabar siekia 15 milijonų. Tai yra patį žemiausius stovius aukso atsargų nuo 1939 m. Dabar yra padengta 27.2% Amerikos popierinių pinigų. Jų padengimas turi siekti nemažiau 25 procentus.

BOLSEVIKŲ SNIPAI IR AUSTRIJŲ

Sausio mėn. austrų policija suėmė vieną Rytų Vokietijos agentą ir toliau narpliojo ulbrichtinių vokiečių suorganizuoto šnipinėjimo tinklo likučius. Pirmieji suėmimai buvo gruodžio mėn. Neseniai sumto agento H. Marwgen bute

JAV VICEPREZIDENTO SVEIKINIMAS TAUTOS ŠVENTĖS PROGA

Ryšy su Lietuvos Nepriklausomybės minėjimu, viceprez. H. H. Humphrey ALT primininkui vasario 4 d. pri-siuntė tokio turinio raštą: "The Vice President, Washington, January 29, 1965. Dear Mr. Simutis:

Many thanks for your kind message of congratulations on the high honor that has been afforded me. Thank you also for calling my attention to the Lithuanian Independence Day on February 16. In my role as President of the Senate, I am not given the privilege of speaking during the sessions. I want you to know however that I continue to hold that your people are entitled to a government of their own choice, and we look forward to the day when they can again enjoy national in-

dependence. I am sure that a number of Senators will observe February 16 with appropriate remarks on the floor. With best wishes, Sincerely yours, Hubert H. Humphrey."

Lietuvos Nepriklausomybės 47 metų paskelbimo sukakties paminėjimas šiais metais bus minimas JAV Atstovų Bute ir Senate vasario 16 d. Atstovų Bute minėjimą pravės visad lietuviams draugin-gas kongresmanas D. Flood iš Pennsylvania Malda sukalt-bės lietuvių evangelikų - liute-ronų kunigas Dr. doc. J. Pau-peras iš Chicago.

Senate minėjimą praves lietuviams labai draugin-gas senatorius T. Dodd. Malda su-kalbės lietuvių R. Kat. šv. Juo-zapo parap. klebonas iš Water-bury, Conn., kun. A. Gradek.

PADETIS VIETNAME KARŠTEJA

Amerikiečių 49 bombonešiai staiga puolė Saurės Vietnamo karinius taikinius, kuriuos sunaikino bombomis ir raketomis. Šis puolimas, pareiškė JAV gynybos ministeris McNamara, yra tiesioginis ir būtinats atsakymas į Saurės Vietnamo puolimus, kuriuos jis įvykdė paskutiniu metu P. Vietname. Jų metu žuvo 7 amerikiečiai, 109 buvo sužeisti, jų tarpe 76 labai sunkiai.

Tuo puolimu JAV įspėjo Sovietų Rusiją, Raud. Kiniją ir Saurės Vietnamą, siekiančiom išplėsti karą Pietų Azijoje. Nors manoma, kad karas neišsiplės, tačiau amerikiečiai ėmėsi visų atsargumo priemonių ir išvežė iš Vietnamo karių ir civ. tarnautojų

šeimas. Amerikiečiai bombardavimą atliko praėjus 7 valandom po sovietų premjero Kosygin sutikimo Hanoi, Saurės Vietnamo sostinėje. Kalbėdamas aikštėje susirinkusiai 80,000 miniai, jis pareiškė, kad jo kelionės tikslas — sustiprinti komunistų vienybę ir padėti Vietnamui kovoję prieš imperalistus. Kalbėdamas pasmer-tė amerikiečius ir kitus inter-ventus Pietų Vietname. Saur. Vietnamo ministeris pirmin. Pham Von Dong kvietė baig-ti ginčus tarp Rusijos ir Kinijos ir kovoti prieš Ameriką. Su šiuo atsilankymu soviet-tai siekia paremti Saur. Viet-namą kovoję prieš Ameriką ir kartu ji daugiau priartinti prie Maskvos.

JAV BIUDŽETAS SIEKIA VEIK 100 BILIJONŲ DOLERIŲ

JAV prezidentas Johnson pateikė kongresui valstybės 1965-66 m. pajamų ir išlaidų samatą-budžetą, kuris siekia veik 100 bilijonų dolerių. Naujasis budžetas pradės veikti nuo šių metų liepos 1 d., nes Amerikos fiskalus metai baigiasi birželio 30 dieną.

Štai kaip atrodo praėjusių metų ir naujasis budžetas:

	1964-65	1965-66
Išlaidos	\$97,481,000,000	\$99,687,000,000
Pajamos	91,200,000,000	94,400,000,000
Trukumas (deficitas)	6,281,000,000	5,287,000,000
Valstybės skolos	316,000,000,000	322,000,000,000

Naujame budžete numatyta išlaidų daugiau 2.2 bilijonų dolerių, nes teks daugiau išleisti svietimui, senatvės pensijoms (Social Security), kovai su vargu ir ligomis, kiek sumažinamas ir trukumas — deficitas.

Krašto gynybos reikalams numatyta 300 milijonai dolerių mažiau nei praėjusiais metais. Nežiurint to, tiems reikalams skiriama 49 bilijonai dolerių, tai yra — veik pusė viso budžeto.

rasti mikrofilmai ir filmų aparačiai. Paaikškėjo, kad Rytų Vokietijos agentai veikę jau kelias metus ir dirbo austrų pramonės įmonėse Viedeje ir kt. vietovėse. (E)

"AUSRA" LENKIJŲ

Lenkijoje leidžiamos "Ausros" 7 nr. skirta daug me-

džiagos apie Lietuvos rašytojus. Pranešta apie Krokovoje įvykusį K. Donelaičio mi-nėjimą ir apie Wrocław (buv. Breslau) gyventojų ekskursiją į Dariaus - Girėno žuvimo vietą. Atspausdintas rašytojo Albino Žukausko eilėraštis "Mielajai draugei," skirtas Lenkijai.

Visi Dalyvaukim Naujai Pradėtame SLA 80 Metų Vajuje

